

Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék
meghirdetett témái
a 2017/2018. tanév II. félévére

Dr. Bellér Gábor

(Szakdolgozat)

Aminosav-származékok oxidációs reakciói

(1 fő kémia BSc, van rá jelentkező)

(Diplomamunka)

Fenantrolin-di-N-oxidok előállítása

(1 fő vegyész MSc, van rá jelentkező)

(Diplomamunka)

Imidazol oxidációja peroxovegyületekkel

(1 fő vegyészmérnök MSc, van rá jelentkező)

Dr. Fábíán István, Szabó Mária

(Szakdolgozat)

Esszenciális aminosavakból képződő klóraminok képződése és bomlása

(1 fő vegyészmérnök BSc hallgató, van rá jelentkező)

A szervezetünk nem képes minden aminosavból megfelelő mennyiséget előállítani, ezért számos esetben külső forrásból kell ezt pótolnunk. Az ilyen módon az élő szervezetbe került aminosavak a gyulladáshoz vezető folyamatokban a hipoklórossavval reakcióba lépnek, ami klóraminok képződéséhez vezet. A kutatás célja a klóraminok képződésének és bomlásának részletes kinetikai vizsgálata elsősorban spektrofotometriás és *stopped-flow* módszerek segítségével.

(Szakdolgozat)

Fehérjealkotó aminosavak reakciója hipoklórossavval

(1 fő vegyészmérnök BSc hallgató, van rá jelentkező)

Az extracelluláris térben, a gyulladáshoz vezető folyamatok során hidrogén-peroxidból és kloridionból hipoklórossav képződik, ami képes a jelenlévő aminosavakkal, illetve fehérje oldalláncokkal reagálni. A folyamatban termékként klóraminok képződnek. A kutatás célja a különböző aminosavakból képződő klóraminok képződés-kinetikájának részletes vizsgálata a kísérleti körülmények változtatásával. Az eredmények vélhetően hozzájárulnak *in vivo* folyamatok megértéséhez.

Dr. Tóth Imre, Csupász Tibor

(Szakdolgozat)

Merevített vázú amino-polikarboxilát ligandumok szintézise és fémkomplexeik koordinációs kémiai jellemzése.

(1 fő kémia BSc vagy vegyészmérnök BSc)

Nyíltláncú és makrociklusos ligandumok vázukban és oldalláncukban is merevíthetők, ezzel fémkomplexeik stabilitása és kinetikai tulajdonságaik módosíthatók. Preparatív munka, pH-potenciometria, UV-Vis spektrofotometria, NMR és relaxometria jelenti a kísérleti technikákat.

Dr. Tóth Imre, Botár Richárd

Ólom(II)-acetát-szulfát rendszer komplex egyensúlyi és szerkezeti vizsgálata

(Diplomamunka, 1 fő vegyész MSc vagy vegyészmérnök MSc)

Az Pb(II) stabilis komplexeket képez az acetát ionnal, így képes oldatba vinni a kis oldékonyságú PbSO₄ csapadékot is. Az irodalmi adatok ellenőrzését jelentő pH-potenciometriás és oldékonysági (ICP) vizsgálatok mellett ¹H és ²⁰⁷Pb NMR méréseket is tervezünk.

Dr. Tóth Imre, Dr. Brücher Ernő

Gadolinium-alapú MRI kontrasztanyagok disszociáció sebességének vizsgálata szérumban

(Diplomamunka, 1 fő vegyész MSc vagy vegyészmérnök MSc, van rá jelentkező)

A Gd-komplexek mint MRI kontrasztanyagok disszociáció sebességének ismerete a kontrasztanyag toxicitásának megítélése szempontjából fontos lenne, de a komplexek és a szérum-fehérjék kölcsönhatása megnehezíti az ilyen vizsgálatokat. A Gd-komplexek és a (viszonylag kisebb stabilitású és gyorsan disszociáló) Eu(III)- és Pr(III)-komplexek közötti cserereakciók követése a kicserélő ligandum ¹H és ³¹P NMR jeleinek az aránylag nagy paramágneses eltolódása lehetőséget ad azok detektálására és így a cserereakciók kinetikájának és a Gd-komplex disszociációjának a követésére. Relaxometriás mérésekre is szükség lesz.

Dr. Tircsó Gyula, Csupász Tibor

(Diplomamunka, 1 fő vegyész MSc vagy vegyészmérnök MSc)

Merevített vázú amino-polikarboxilát ligandumok szintézise és fémkomplexeik koordinációs kémiai jellemzése.

Nyíltláncú és makrociklusos ligandumok vázukban és oldalláncukban is merevíthetők, ezzel fémkomplexeik stabilitása és kinetikai tulajdonságaik módosíthatók. Preparatív munka, pH-potenciometria, UV-Vis spektrofotometria, NMR és relaxometria jelenti a kísérleti technikákat.

Dr. Tircsó Gyula (DE), Dr. Baranyai Zsolt (Bracco)

(Diplomamunka, 1 fő vegyész MSc vagy vegyészmérnök MSc)

A teragnosztika területén alkalmazható, új, optimalizált komplexképző tulajdonságokkal rendelkező AAZTA származék ligandumok vizsgálata.

A poliaminokarboxilát ligandumok fémkomplexeit széles körben alkalmazzák a kémia, biológia és az orvostudomány területén. Az AAZTA ligandum erős komplexképző tulajdonságokkal rendelkezik a két- és háromértékű fémionokkal szemben. A diplomamunka keretében néhány AAZTA származék ligandum előállítására lenne a cél, valamint ezen ligandumok komplexképző sajátságainak vizsgálata terápiás ($^{90}\text{Y}^{3+}$, $^{177}\text{Lu}^{3+}$ és $^{213}\text{Bi}^{3+}$) és diagnosztikai (Mn^{2+} , Fe^{3+} , Gd^{3+} , $^{68}\text{Ga}^{3+}$ és $^{44}\text{Sc}^{3+}$) célból fontos fémionokkal.

Dr. Tircsó Gyula

Ni²⁺-komplexek oldategyensúlya és bomláskinetikája

(Szakdolgozat, diplomamunka 1 fő, van rá jelentkező)

A ParaCEST alapú MRI (Mágneses Rezonanciás Képzőanyag) kontrasztanyagok között területén egyre nagyobb figyelmet fordítanak Ni^{2+} -komplexekre. Ehhez a kutatáshoz kapcsolódva néhány komplexképző Ni^{2+} -ionnal képződő komplexének egyensúlyi és bomláskinetikai jellemzése lenne a cél pH-potenciometriás, UV-látható és spektrofotometriás technikák alkalmazásával.

Dr. Tircsó Gyula, Garda Zoltán

Makrociklusos ligandumok előállítása és Mn(II)-ionnal képződő komplexeinek koordinációs kémiai jellemzése

(Szakdolgozat, diplomamunka 1 fő, van rá jelentkező)

A MRI (Mágneses Rezonanciás Képzőanyag) kontrasztanyagok kutatása területén egyre nagyobb figyelmet kapnak a Mn(II)-komplexek. Ehhez a kutatáshoz kapcsolódva a munka első lépéseként a makrociklusos ligandum előállítására kerülne sor, majd a Mn(II)-ionnal képződő komplexének egyensúlyi, kinetikai és relaxometriás jellemzése lenne a cél pH-potenciometriás, UV-látható spektrofotometriás és relaxometriás technikák alkalmazásával. Az egyensúlyi méréseket egyéb esszenciális fémionra is ki fogjuk terjeszteni.

Garda Zoltán

Nyíltláncú ligandumok előállítása és Mn(II)-ionnal képződő komplexeinek koordinációs kémiai jellemzése

(Szakdolgozat, diplomamunka, 1 fő, van rá jelentkező)

A MRI (Mágneses Rezonanciás Képzőanyag) kontrasztanyagok kutatása területén egyre nagyobb figyelmet kapnak a Mn(II)-komplexek. Ehhez a kutatáshoz kapcsolódva a munka első lépéseként a ligandum (olyan szerves molekula, amely komplexet képez a Mn(II)-ionnal) előállítására kerülne sor, majd a Mn(II)-ionnal képződő komplexének egyensúlyi, kinetikai és relaxometriás jellemzése lenne a cél pH-potenciometriás, UV-látható spektrofotometriás és relaxometriás technikák alkalmazásával. Az egyensúlyi méréseket egyéb esszenciális fémionra is ki fogjuk terjeszteni.

Dr. Várnagy Katalin

A Tau fehérje fémionkötő helyeit modellező peptidok komplexképző sajátságainak vizsgálata

(Projekt, szakdolgozat, diplomamunka, 1 fő)

A Tau fehérje kóros aggregációja szerepet játszik az Alzheimer-kór kialakulásában. Az aggregáció kialakulását számos tényező befolyásolhatja.

A fehérje gazdag hisztidinben, így nagyon jó fémionmegkötő molekula. A fémion-Tau-fehérje kölcsönhatások megismerése hozzájárulhat a fenti folyamatok molekuláris szintű megértéséhez. Ezen kölcsönhatások megismerésének kezdeti lépései a hisztidin-tartalmú fragmensek szintézise és komplexképző tulajdonságainak vizsgálata.

Lihi Norbert

A nikkell(II)-SOD enzim aktív centrumát modellező peptidok egyensúlyi, szerkezeti és redoxi vizsgálata

(Projekt, szakdolgozat, 2 fő kémia BSc)

A szuperoxid-dizmutáz enzimes család egyik legújabban felfedezett tagja nikkell(II)ionot tartalmaz és a redoxi ciklus a nikkell(II)/nikkell(III) átmeneten keresztül valósul meg. A munka során az enzim aktív centrumának egy fragmensét, illetve mutánsát kívánjuk előállítani és nikkell(II)ionokkal alkotott komplexeit jellemezni egyensúlyi, szerkezeti és redoxi szempontból, amely vizsgálatokat kiegészítünk SOD aktivitás vizsgálatokkal is.

Dr. Kalmár József / Veres Péter / Forgács Attila

(Projekt, szakdolgozat, diplomamunka, Kémia/Vegymérnök. BSc; Vegyész/Vegymérnök. MSc.)

Szuszpendált pórusos anyagon lejátszódó szorpciós folyamatok kinetikája és mechanizmusa. Kinetics and mechanism of sorption processes involving suspended porous sorbents.

(Chemistry BSc./M.Sc.; Chem. Eng. BSc./M.Sc.)

- Kinetics and mechanism of adsorption of dyes, heavy metal cations and proteins on different aerogels in aqueous suspensions.
- Desorption mechanism of active pharmaceutical ingredients from loaded aerogel samples.
- Investigation of the mechanism of the interaction of aerogels with different solvents.

Dr. Kalmár József / Veres Péter / Forgács Attila

(Projekt, szakdolgozat, diplomamunka, Kémia/Vegymérnök. BSc; Vegyész/Vegymérnök. MSc.; Biomérnök B.Sc.)

Aerogélek orvosi biológiai alkalmazásai.

Biomedical applications of aerogels.

(Chemistry BSc./M.Sc.; Chem. Eng. BSc./M.Sc.)

- Synthesis of biocompatible hybrid aerogels. Preparation of cell-sized aerogel microspheres.
- Functionalization of aerogels with active pharmaceutical ingredients.
- In vitro and in vivo toxicity studies.

Dr. Kalmár József / Veres Péter / Forgács Attila

(Projekt, szakdolgozat, diplomamunka, Kémia/Vegymérnök. BSc.; Vegyész/Vegymérnök. MSc.)

Fotofizikai és fotokémiai vizsgálatok villanófény fotolízis technikával.

Photophysical and photochemical studies using laser flash photolysis.

(Chemistry BSc./M.Sc.; Chem. Eng. BSc./M.Sc.)

- Steady-state and a time-resolved fluorescence spectroscopy.
- Investigation of the solvatochromic properties of different biological dyes.
- Functionalization of biocompatible aerogels with biological dyes.

Dr. Baranyai Edina, társtémavezető

Az AOX illetve THM tartalom összefüggésének vizsgálata, valamint ezek kihatása a vizek kémiai oxigénigényére

(Diplomamunka, 1 fő vegyész MSc, levelező, van rá jelentkező)